

הדף היומי בבלי: מסכת בבא קמא דף ק"ד
הדף היומי בהלכה: סימן קנ"ט מסעיף ח' עד סעיף י'
המוסר היומי: אהבת חסד פתיחה 'ואם הלוח הוא איש' עד 'הרי שחשבנו'

לוח
לימוד
יומי

רבנות כבר הוסיפו את שמותיהם ל'ספר הגיבורים' שיונח על ציונו הק' של מרנא החפץ חיים ביום הילולא

ביום שלישי הבא תפקוד משלחת הרבנים של 'דרשו' את הציון הקדוש, ותזעק בשמם של רבבות לומדי 'הדף היומי' בהלכה': "רב'ה תורתך אנו למדים"

מרוך הגר"נ קרליץ; הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א, גאב"ד שערי הוראה וחבר בד"ץ דמרוך הגר"ש וואזנר זצוק"ל; הגאון רבי אברהם סלים שליט"א, ראש ישיבת מאור התורה; הגאון רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א, מנהל רוחני ישיבת אורחות תורה בני ברק והגאון רבי אריה זילברשטיין שליט"א, רב חסידי גור בני ברק, המעוניינים להצטרף לנסיעה יכולים לפנות לחברת 'בעקבות' בטלפון 039050555, ולפקוד את ציונו הקדוש של מרנא החפץ חיים לתפילת רבים ביום הילולא.

ההצטרפות ל'ספר הגיבורים' אפשרית כאמור ללומדים הוותיקים שיכולים לרשום את שמותיהם לתפילת הרבנים בראדן בטלפון שמספרו: 029410101, בפקס שמספרו, 0774704521 או באמצעות דוא"ל dirshur@gmail.com.

מצטרפים חדשים המעוניינים להירשם ולקבל הסבר על אופי התכנית ללימוד 'הדף היומי' בהלכה', כולל לוח יומי ללימוד ומידע על נקודות המכירה ומוקדי הבחינה מוזמנים לפנות למשרדי 'דרשו' בטלפון: 025609000.

זו הפעם השלישית בה יוצא 'דרשו' במבצע רחב היקף של הצטרפות המונית ללימוד 'הדף היומי' בהלכה', כשכל אחד מהלומדים והמצטרפים החדשים זכאי לרשום את שמו ב'ספר הגיבורים' עב הכרס, אשר יונח על הציון הקדוש של מרנא החפץ חיים זיע"א, ביום הילולא כ"ד אלול.

בפעם הראשונה יצאה משלחת הרבנים של 'דרשו' לראדן שבבלארוס הרחוקה, בחורף דאשתקד, לקראת סיום המחזור הראשון ללימוד 'הדף היומי' בהלכה'. בכ"ד אלול בשנה שעברה הונחה מהדורה רחבה ועדכנית של 'ספר הגיבורים' על הציון הקדוש, בידי משלחת הרבנים של 'דרשו', לאחר שמספר לומדי הדף היומי בהלכה הגיע לרבבות, ובשבוע הבא שוב תפקוד משלחת הרבנים את הציון הקדוש ותעתיר בתפילה ובזעקה למענם של רבבות לומדי 'הדף היומי' בהלכה', חדשים עם ישנים.

משלחת הרבנים של 'דרשו' תכלול את הרבנים הגאונים: הגאון רבי שמחה הכהן קוק שליט"א, רבה של רחובות ורב בית כנסת 'החורבה' בעיר העתיקה בירושלים; הגאון רבי שמעון גלאי שליט"א, רב מתחם אוסם ודין בבית דינו של

ענייני היום

• שנת ד'תתקמ"ט | נרצח על קידוש השם הק' רבי יעקב מאורליינש הי"ד.

רבי יעקב מאורליינש היה מתלמידי של רבינו תם ומבעלי התוספות. הוא חי בעיר אורליאנס שבצרפת (ומכאן שמו), ומאוחר יותר עבר לונדון כדי לעסוק בהוראה. רבי יעקב נרצח במהלך פרעות ביהודי לונדון שפרצו במהלך טקס הכרתו של ריצ'רד הראשון ('ריצ'ארד לב הארי') כמלך אנגליה. ריצ'רד לא ידע מהמתרחש, ולאחר מכן ציווה להוציא להורג את מנהיג הפרעות.

מעניין לציין שהחיד"א בספרו 'סדר הדורות' כותב שאפשר שרבי יעקב מאורליינש הי"ד הוא מחברו של 'ספר הישר' המיוחס (בטעות) לרבינו תם, ואכן היו שנהגו לכנות את רבי יעקב כ'רבינו תם מאורליינש'.
"וניקיתי דמם לא ניקיתי".

• שנת ה'תל"ג | נפטר רבי חיים (ב"ר ישראל) בנבנישתי זצ"ל.

• שנת ה'תרי"א | נפטר רבי אברהם שלמה זלמן (ב"ר יעקב) צורף זצ"ל.

מחלוקת הפוסקים בנוגע לשכשוך הידים במים שבספל -

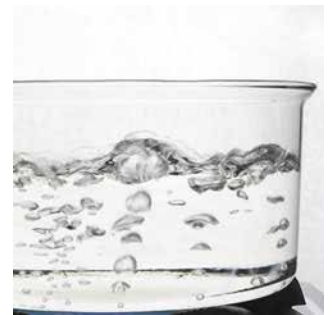
האם הוא נחשב כנטילת ידים

כפי שלמדנו, ישנם שני תנאים בסיסיים לנטילת ידים: כלי ו'כח גברא'. ולכן, טבילת הידים או שכשוכן במים שבכלי אינם נחשבים לנטילה. אולם, לדעת בעל הלכות גדולות שכשוכן הידים בכלי נחשב לנטילה. ונחלקו הראשונים בביאור דבריו: יש אומרים שלדעתו אין צורך ב'כח גברא', ויש אומרים שלדעתו השכשוך נחשב כ'כח גברא'. ויש אומרים שאף לדעתו צריך לשכשך את שתי הידים יחד, ולא בזו אחר זו. לדעת השולחן ערוך, בשעת הדחק ניתן להקל כדעה זו, אך אין לברך על הנטילה, וכרוך את ידיו במפית וכדומה לפני אכילתו; ויש שמחמירים אף בשעת הדחק. [סעיף ח, ס"ק נא ו'נו, שעה"צ ס"ק נב; ביאורים ומוספים דרשו, 54-55]

באילו אופנים אין שכשוך הידים במים נחשב כנטילה לכל הדעות?

כאמור, לדעת בעל הלכות גדולות שכשוך הידים במים שבכלי נחשב כנטילת ידים. ואם חיברו את כלי לקרקע - ובלשון הפוסקים: 'הִקְקוּ וּלְבַסּוּף קִבְעוּ' - יש אומרים שאף לדעתו אין השכשוך בו נחשב כנטילה, משום שבאופן זה השכשוך דומה לטבילה, וטבילה במים שאובים פסולה. ויש אומרים שאף באופן זה נחשב השכשוך כנטילה לדעה זו. ואם יצרו כלי בדבר המחובר לקרקע - ובלשון הפוסקים: 'קִבְעוּ וּלְבַסּוּף הִקְקוּ' - נדון הכלי כקרקע, ולכל הדעות אין השכשוך בו נחשב כנטילה, אלא אם כן יש בו מים הכשרים לשמש כמקוה (- ראה תקציר לאתמול), ואז די בטבילת הידים בתוכו. [סעיף ח, ס"ק נב, וביה"ל ד"ה אם]

האם ניתן ליטול ידים ישירות מברז של מיכל מים?

מיכל מים שבתחתיתו קבוע ברז - יש אומרים שכיון שהברז אינו נחשב לכלי, אין ליטול ידים ישירות מן הברז. ולדעת פוסקים רבים ניתן ליטול מן הברז, אך יש להקפיד ליטול רק בקילוח הראשון היוצא מן הברז עם פתיחתו, לסוגרו מיד ולפתחו שוב עבור המשך הנטילה, כיון שרק הקילוח הראשון שבפתיחת הברז נחשב כ'כח גברא'. וכן יש להקפיד לכתחילה שהשפיכה הראשונה תכסה את כל היד בבת אחת. ובדיעבד מועילה אף השפיכה מהמשך הקילוח, ואף שלא בבת אחת. וכיון שקשה להקפיד על קיום תנאי כשרות הנטילה לכתחילה, יש להעדיף נטילה מכלי רגיל. [סעיף ט, ס"ק סד, ושעה"צ ס"ק סא; ביאורים ומוספים דרשו, 63 ו'65]

אתמול למדנו

- מקוה מים שיש בו יותר מעשרים סאה מים שאינם שאובים בכלי, ניתן להשלימו עד ארבעים סאה ממים שנשאבו בכלי, על ידי 'המשכת' המים בחריץ שבקרקע לתוך המקוה.
- בנוגע לרוב ההלכות, זרם של נוזלים המועברים מכלי אל כלי אינו נחשב כחיבור בין הנוזלים שבכלי האחד לנוזלים שבכלי השני, בין לקולא ובין לחומרא. זרם כזה מכונה 'ניצוק'.
- אין ליטול ידים מתוך ברז הקבוע בקירות הבתים בימינו, ואף בשעת הדחק. ויש שהקלו בשעת הדחק, בתנאים מסוימים.

מחר נלמד

- מה צריך לכוון כשנוטלים ידים לסעודה?
- הנוטל ידיו לסעודה ללא כל כוונה - האם צריך ליטול שנית?
- מה נהגו כמה מגדולי ישראל לעשות לפני נטילת ידים לסעודה?